

Ukládání souhrnného trestu

Výrokem o souhrnném trestu musí být najisto postaveno, za jaké sbíhající se trestné činy se souhrnný trest ukládá, co je jeho obsahem a který dřívější rozsudek je ve výroku o trestu zrušován. Pokud tomu tak není, je třeba učinit závěr, že trest je ve zřejmém nepoměru k stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele, když ponechává v platnosti výrok o trestu (byť i jen částečně) v dřívějším rozsudku.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tz 2/2008, ze dne 12.3.2008)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného P. K., proti výroku o trestu z rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 13. 9. 2007 sp. zn. 3 T 42/2007 a podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 13. 9. 2007 sp. zn. 3 T 42/2007 byl porušen zákon v ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. v neprospěch obviněného P. K. Napadený rozsudek se zrušuje ve výroku o trestu. Zrušují se též všechna další rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Okresnímu soudu v Hradci Králové se příkazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 13. 9. 2007 sp. zn. 3 T 42/2007 byl obviněný P. K. uznán vinným pokusem trestného činu ublížení na zdraví podle § 8 odst. 1 tr. zák. k § 222 odst. 1 tr. zák., protože dne 9. 12. 2006 kolem 05.30 hodin v diskoklubu A. na G., v H. K., v prostoru před barem, po předchozí hádce bodl nožem do levého boku do oblasti pod žebry J. N., a dále se ho snažil zasáhnout do obličejové části hlavy, čímž mu způsobil povrchní řeznou ránu v čelní krajině a bodnořezné poranění levého boku pod levým žeberním obloukem v délce přibližně 10 cm v místě, kde se nacházejí životně důležité orgány, které nebyly zasaženy, neboť bodnořezný kanál nepronikl do břišní dutiny, přičemž uvedená zranění si vyžádala léčení od 9. 12. 2006 do 25. 12. 2006.

Obviněný P. K. byl za tento trestný čin a sbíhající se trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák., jímž byl uznán vinným rozsudkem Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 20. 12. 2006 sp. zn. 10 T 208/2005, odsouzen podle § 222 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let nepodmíněně, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do věznice s dozorem.

Současně byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 20. 12. 2006 sp. zn. 10 T 208/2005, v části týkající se obviněného P. K., a to pouze ve výroku týkajícím se uložení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem, jakož i všechna další rozhodnutí na tuto část výroku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byl poškozený J. N. odkázán s celým svým nárokem na náhradu škody na řízení občanskoprávní.

Tento rozsudek nabyl právní moci dnem jeho vyhlášení, tj. dne 13. 9. 2007.

Proti výše citovanému rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové podal ministr spravedlnosti ve prospěch obviněného P. K. podle § 266 odst. 1, 2 tr. ř. stížnost pro porušení zákona, a to konkrétně pouze proti jeho výroku o trestu. Podle jeho názoru byl napadeným rozsudkem a předchozím řízením, porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. ve vztahu k ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák.

V odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti poukázal na skutečnost, že obviněný P. K. byl rozsudkem Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 20. 12. 2006 sp. zn. 10 T 208/2005, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 7. 2007 sp. zn. 11 To 234/2007, uznán vinným trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák., ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák., a odsouzen podle § 148 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku a osmi měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen a podle § 59 odst. 1 tr. zák. byla stanovena zkušební doba v trvání čtyř let a podle § 53 odst. 1 tr. zák. k peněžitému trestu ve výši 200 000,- Kč, se stanovením náhradního trestu odnětí svobody podle § 54 odst. 3 tr. zák. v trvání osmi měsíců pro případ, že by ve stanovené lhůtě nebyl peněžitý trest zaplacen.

Vzhledem k tomu, že trestné činnosti, pro kterou byl obviněný odsouzen pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 13. 9. 2007 sp. zn. 3 T 42/2007 se dopustil dne 9. 12. 2006, tj. před vyhlášením odsuzujícího rozsudku za jiný jeho trestný čin, tj. před vyhlášením rozsudku Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 20. 12. 2006 sp. zn. 10 T 208/2005, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 7. 2007 sp. zn. 11 To 234/2007, přicházelo v úvahu uložení trestu souhrnného ve smyslu ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. Trest byl jako souhrnný Okresním soudem v Hradci Králové uložen ale pouze k části výroku o podmíněném odsouzení, nikoli k další části výroku o uložení peněžitého trestu, jak bylo jeho povinností. Při ukládání souhrnného trestu měl okresní soud totiž zrušit dřívější rozsudek Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 20. 12. 2006 sp. zn. 10 T 208/2005 v celém výroku o trestu. Zákon v ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. nepřipouští, aby byla zrušena pouze část trestu či pouze jeden z více uložených trestů.

Podle ministra spravedlnosti tím, že Okresní soud v Hradci Králové postupoval v rozporu s tímto zákonným ustanovením, porušil zákon v neprospěch obviněného P. K., a proto navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným rozsudkem tohoto soudu byl porušen zákon v neprospěch tohoto obviněného v ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. a v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. Podle § 269 odst. 2 tr. ř. pak, aby napadený výrok o trestu zrušil, včetně všech dalších na tento výrok navazujících rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a poté aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř. a nařídil Okresnímu soudu v Hradci Králové, aby věc znovu v potřebném rozsahu projednal a rozhodl event. postupoval podle § 270 odst. 2 tr. ř. a nařídil tomuto soudu, aby neúplný výrok doplnil.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející a dospěl k závěru, že podaná stížnost pro porušení zákona je důvodná.

Všechny skutkové okolnosti uváděné stěžovatelem odpovídají obsahu trestních spisů Okresního soudu v Hradci Králové sp. zn. 3 T 42/2007 a Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou sp. zn. 10 T 208/2005. S ohledem na tyto skutečnosti Okresní soud v Hradci Králové opodstatněně obviněnému P. K. ukládal souhrnný trest ve smyslu § 35 odst. 2 tr. zák. Z odůvodnění napadeného rozsudku ale nelze zjistit, proč soud při ukládání souhrnného trestu obviněnému zrušil v rozsudku Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou z 20. 12. 2006 sp. zn. 10 T 208/2005 ohledně jeho osoby pouze výrok o uložení podmíněného trestu odnětí svobody, a nikoli kompletní výrok o trestu, tedy včetně trestu peněžitého a náhradního trestu odnětí svobody. Okresní soud se k důvodům tohoto svého postupu a rozhodnutí nikterak nevyslovil.

Podle § 35 odst. 2 tr. zák. soud uloží souhrnný trest podle zásad uvedených v odstavci 1, když odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal dříve, než byl soudem prvního stupně vyhlášen odsuzující rozsudek za jiný jeho trestný čin. Spolu s uložením souhrnného trestu soud zruší výrok o trestu uloženém pachateli rozsudkem dřívějším, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Souhrnný trest nesmí být mírnější než trest uložený rozsudkem dřívějším. V rámci souhrnného trestu musí soud vyslovit trest ztráty čestných titulů a vyznamenání, ztráty vojenské hodnosti, propadnutí majetku nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, jestliže takový trest byl vysloven již rozsudkem dřívějším.

Z citovaného ustanovení zákona vyplývá, že soud tak musí učinit, čili to nezáleží na jeho volné úvaze, a je povinen zrušující výrok vyslovit tímž rozhodnutím, kterým ukládá souhrnný trest, nikoli později. Dřívější rozsudek musí být zrušen v celém výroku o trestu, tzn. že soud zruší souhrn všech dílčích výroků týkajících se určitého trestu nebo více trestů uložených vedle sebe. V rámci postupu podle § 35 odst. 2 tr. zák. tedy nelze zrušit jen některý z více trestů uložených vedle sebe dřívějším rozsudkem (srovnej R 31/1975 a R 15/1998), jak to v napadeném rozsudku učinil Okresní soud v Hradci Králové. Bylo pak na jeho další úvaze, zda obviněnému P. K. v rámci souhrnného trestu opětovně vysloví peněžitý trest (včetně náhradního trestu odnětí svobody), když podle poslední věty § 35 odst. 2 tr. zák., pokud se jedná o tento druh trestu, nemusí tak soud učinit, i když takový trest byl vysloven rozsudkem dřívějším.

Nejvyšší soud se v rámci svých úvah též zabýval i ustanovením § 266 odst. 2 tr. ř., které stanoví, že proti výroku o trestu lze stížnost pro porušení zákona podat jen tehdy, jestliže trest je ve zřejmém nepoměru k stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele nebo jestliže uložený druh trestu je ve zřejmém rozporu s účelem trestu. Nejvyšší soud pak dospěl k závěru, že v případě, kdy nebyl učiněn výrok o zrušení celého výroku o trestu uloženém obviněnému rozsudkem dřívějším, jsou vždy splněny podmínky § 266 odst. 2 tr. ř., neboť nelze přezkoumat, zda trest je ve zřejmém nepoměru k stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele. Souhrnný trest nastupuje na místo úhrnného trestu, který by byl obviněnému ukládán, pokud by se o všech sbíhajících se trestných činech téhož obviněného rozhodovalo ve společném řízení, přičemž jeho cílem je, aby tvořilo jednotu, jako by šlo o trest úhrnný. Již z tohoto hlediska musí být výrokem o souhrnném trestu najisto postaveno, za jaké sbíhající se trestné činy souhrnný trest ukládá, co je jeho obsahem a který dřívější rozsudek je ve výroku o trestu zrušován. Pokud tomu tak v důsledku porušení zákona není, je třeba učinit závěr, že trest je ve zřejmém nepoměru k stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele, když ponechává v platnosti výrok o trestu (byť i jen částečně) v dřívějším rozsudku.

Nejvyšší soud z výše uvedených důvodů podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že rozsudkem Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 13. 9. 2007 sp. zn. 3 T 42/2007 byl porušen zákon v neprospěch obviněného P. K. v ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák., pokud nebyl v rámci ukládání souhrnného trestu zrušen celý výrok o trestu ohledně jeho osoby v dříve vydaném rozsudku Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 20. 12. 2006 sp. zn. 10 T 208/2005 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 7. 2007 sp. zn. 11 To 234/2007. Podle § 269 odst. 2 tr. ř. byl napadený rozsudek zrušen v celém výroku o trestu včetně všech dalších rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazujících, pokud vzhledem k této změně pozbyla svého podkladu. Podle § 270 odst. 1 tr. ř. pak Nejvyšší soud věc přikázal Okresnímu soudu v Hradci Králové, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. To v konkrétním případě znamená, že jmenovaný soud bude muset znovu rozhodnout o uložení souhrnného trestu obviněnému P. K., za současného dodržení zásad, které ve svém rozsudku vyslovil Nejvyšší soud.

Pro úplnost je třeba poznamenat, že Nejvyšší soud nezvolil postup podle § 270 odst. 2 tr. ř., tedy pouhé přikázání doplnění chybějícího či neúplného výroku o trestu Okresním soudem v Hradci

Králové v napadeném rozsudku, bez jeho byť jen částečného zrušení, což též dával v úvahu ve svém konečném návrhu ministr spravedlnosti. Je tomu tak proto, že výsledný výrok o trestu, který by takto byl obviněnému uložen, by se stal poměrně nepřehledným a zejména pak i z toho důvodu, že ve stávajícím výroku o trestu v napadeném rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové není citován rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 7. 2007 sp. zn. 11 To 234/2007, jímž byl doplňován předchozí rozsudek Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 20. 12. 2006 sp. zn. 10 T 208/2005 o náhradní trest odnětí svobody, který soud prvního stupně opomněl v rámci ukládání peněžitého trestu vyslovit.

Při dalším postupu okresního soudu bude třeba respektovat, že Nejvyšším soudem bylo vysloveno porušení zákona v neprospěch obviněného, a proto nemůže podle § 273 tr. ř. v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch. Podle § 270 odst. 4 tr. ř. je okresní soud vázán právním názorem Nejvyššího soudu a je povinen provést nařízené procesní úkony.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [„Tvzení proti tvrzení“ \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochranné opatření](#)